

Debattartikel från Utrikesdepartementet

DEBATTARTIKEL AV NORDISKA MINISTRAR: Mänskliga rättigheter och demokrati avgörande i den globala kampen mot covid-19

Publicerad 14 september 2020

Covid-19-pandemin hotar att påskynda den globala utvecklingen med tillbakagång för demokratin och minskad respekt för mänskliga rättigheter. Den förstärker rådande ojämlikheter och slår hårdast mot de som redan är marginaliserade, kuvade av diskriminering och lever i fattigdom.

Regeringarna i Norden förespråkar att pandemin måste bemötas med internationell samverkan, solidaritet, mänskliga rättigheter och demokrati. Motåtgärder som inte är väl avvägda kan leda till allvarliga och långtgående återverkningar på de mänskliga rättigheterna och demokratin. Vi är oroad över att vissa regeringar utnyttjar situationen och låter pandemin bli en förevändning för att kränka mänskliga rättigheter, begränsa demokratiutrymmet och rita om den globala spelplanen.

Som tur är har vi sett världssamfundet agera. FN:s generalsekreterare António Guterres har tagit ett första steg genom att uppmana till ett världsomspännande vapenstillestånd för att dämpa pandemin, och genom att sätta mänskliga rättigheter i förgrunden. FN:s system för mänskliga rättigheter, systemet för humanitärt bistånd och utveckling samt Världshälsoorganisationen har gått i spetsen i arbetet för att ta itu med brännande utmaningar som covid-19 fört med sig.

Som stöd till dessa insatser verkar våra fem regeringar för att säkerställa att

mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet sätts i centrum för de omedelbara och långsiktiga globala motåtgärderna. Vi behöver komma tillbaka på ett bättre och mer klimatvänligt sätt och vi är redo att visa ledarskap för att stärka det internationella samarbetet under de kommande åren.

Det kommer att kräva att vi gör fyra saker:

Vi behöver kraftsamla internationellt – covid-19-pandemin är en kris för mänskligheten som snabbt är på väg att bli en kris för de mänskliga rättigheterna och för demokratin. I och med åtagandena i de globala hållbarhetsmålen har världssamfundet lovat att inte lämna någon på efterkälken. Vi behöver stå fast vid detta åtagande och säkerställa att alla åtgärder respekterar mänskliga rättigheter.

Vi behöver säkerställa öppenhet och tillgång till tillförlitlig information. Oberoende medier och civila samhället, inklusive människorättsförsvarare, måste skyddas och stödjas. Deras granskningar och rapportering bidrar till ansvarsutkrävande. Det är också oerhört viktigt att bemöta desinformation och propaganda, och att samarbeta tätt med media, teknikföretag och privata sektorn samt med civila samhället och andra berörda aktörer.

Vi behöver säkerställa att de globala motåtgärderna innehåller ett genusperspektiv. Pandemin medför att sexuellt och könsbaserat våld ökar. Dessutom har åtnjutandet av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) – som tillgång till moderna preventivmedel, säker och laglig abort och sex- och samlevnadsundervisning – försämrats radikalt.

De påfrestningar som covid-19 har inneburit för hälso- och sjukvårdssystem får inte användas som ursäkt för att begränsa stöd och hjälp inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla kvinnor och flickor. Vi står enade för att korrigera strukturell diskriminering och fortsätter att främja kvinnors ekonomiska och politiska egenmakt och deras fullständiga och jämlika åtnjutande av mänskliga rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Slutligen behöver vi fortsatt vara observanta och säkerställa att internationella normer och principer inte förskjuts. Inga åtgärder mot covid-19 får undergräva internationell rätt eller demokratin och dess institutioner.

Det är hög tid att kraftsamla för att skydda och stärka det multilaterala

systemet och den regelbaserade världsordningen. De multilaterala institutionerna behöver politiskt och ekonomiskt stöd. Allmänhetens förtroende för demokratin och dess institutioner behöver förstärkas.

Under fredagen samtalade vi med ansvariga företrädare för FN, EU, Europarådet, Unesco, OSSE och det civila samhället. Tillsammans går vi från ord till handling och tar täten i arbetet med att säkerställa att mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet är centrala när världen bemöter pandemin.

Vi delar gärna med oss av hur vi i Norden bygger förtroende genom att kombinera ledarskap med öppenhet, och samarbete mellan nationella och lokala myndigheter och civila samhället. Vi kommer även att uttrycka våra åsikter och dela med oss av våra erfarenheter när vi ser att mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet hotas.

Åtgärder mot pandemin får inte ske till priset av försvagad demokrati och kränkningar av mänskliga rättigheter. En demokratisk, jämställd och människorättsbaserad ansats är tvärtom central för att bekämpa covid-19 och förverkliga Agenda 2030.

Danmark:

Utrikesminister Jeppe Kofod

Ministern för utvecklingssamarbete Rasmus Prehn

Finland:

Utrikesminister Pekka Haavisto

Ministern för utvecklingssamarbete och utrikes handel Ville Skinnari

Island:

Utrikesminister och ministern för internationellt utvecklingssamarbete
Gudlaugur Thór Thórdarson

Norge:

Utrikesminister Ine Eriksen Søreide

Ministern för internationell utveckling Dag-Inge Ulstein

Sverige:

Utrikesminister Ann Linde

Ministern för internationellt utvecklingsamarbete Peter Eriksson

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Utrikesdepartementet

Försvara kvinnors rätt efter coronapandemin

Publicerad 08 maj 2020

Debattartikel av minister för internationellt utvecklingssamarbete Peter Eriksson och jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation Åsa Lindhagen. Publicerad i Aftonbladet den 8 maj 2020.

Covid-19 slår mot alla delar av samhället. Ekonomier försvagas och sjukvården belastas. Både i Sverige och globalt ser vi hur kvinnor drabbas särskilt hårt av de sociala konsekvenserna av Coronakrisen.

I många länder har det gått mycket fort att tumma på och inskränka människors rättigheter för att bekämpa det nya coronaviruset. Det som började som en hälsoutmaning, påverkar nu i princip alla delar av samhället i stora delar av världen: Arbetslöshet, stigande matpriser, stängda gränser, isolering och karantän.

Vi vet att kriser och katastrofer riskerar att slå hårt mot grupper som redan är marginaliserade och diskriminerade. Det gäller även denna kris. Därför är det helt avgörande att vi inte glömmer dessa grupper, varken i den akuta fasen vi befinner oss i nu eller i det kommande arbetet med att återuppbygga världen efter krisen.

I utvecklingsländer riskerar förlossningsvården att bli eftersatt när knappa resurser fokuserar på en ny farsot. Det vet vi bland annat efter ebolakrisen då både mödra- och barnadödligheten gick upp när sjukvårdens resurser riktades om till ebolapatienter.

Dessutom försvårar de stängda gränserna leveranser av preventivmedel till

många av de mest utsatta, vilket kommer att leda till fler oönskade graviditeter.

Samtidigt slår Unesco och Plan International larm om att miljontals flickor aldrig kommer att återvända till skolorna efter coronapandemin eftersom barnäktenskap, sexuell exploatering och tidiga graviditeter ökar i kriser.

Vi vet också att våld mot kvinnor och barn ökar när familjer tvingas att stanna hemma. Många kvinnoorganisationer i konfliktdrabbade områden får nu styra om sin verksamhet för att motverka sexuellt och könsbaserat våld. Situationen förvärras om kvinnojourers verksamhet minskar. Därför behöver samhällen rusta med resurser såsom hjälptelefonlinjer och skyddade boenden.

Även i Sverige påverkas kvinnor av krisen. Våldsutsatta kvinnor och barn riskerar att fara ännu mer illa på grund av den ökade isoleringen. Kvinno- och tjejjourer larmar om att många får svårare att söka hjälp när de befinner sig i hemmet tillsammans med våldsutövaren. Även flickor och kvinnor som lever i en hederskontext drabbas hårt och riskerar att få sina liv än mer begränsade.

Hittills är det fler män än kvinnor som dör av viruset. Hur de långsiktiga effekterna av virusbekämpningen kommer att se ut vet vi inte än. Men av tidigare erfarenheter tyder mycket på att de mest utsatta kommer att drabbas värst, även under denna kris.

Återhämtningen efter coronakrisen kommer därför att kräva ett brett socialt arbete där kvinnor och flickors situation inte får glömmas bort, utan prioriteras. Annars riskerar vi att förlora svår vunnen mark i kampen för en jämlik och jämställd värld. Vi har inte råd med ett snävt ekonomiskt fokus, efter krisen måste vi se till att skapa en jämställd, jämlik, hållbar och uthållig världsordning.

Vi har därför tagit initiativ till att samla höga företrädare för FN, EU, Europarådet och OSSE för att bidra till att försvara kvinnors och flickors rättigheter, demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Vidare har regeringen, utöver det årliga multilaterala kärnstödet på 19 miljarder, stöttat FN:s humanitära appell för att bekämpa Covid-19 med 100 miljoner kronor och gett 50 miljoner kronor till FN:s långsiktiga arbete med att återhämta världen från krisen. Här verkar Sverige för ett tydligt

jämställdhetsperspektiv. Sverige ger också ett flerårigt kärnstöd till UN Women som gör det möjligt att nå de mest utsatta kvinnorna där de bor i världen.

Regeringen satsar samtidigt 100 miljoner kronor nationellt för att öka stödet till organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor och barn samt barn i andra utsatta situationer.

I den här krisen får vi aldrig glömma kvinnorna och flickorna och aldrig blunda för de regimer som inskränker kvinnors rättigheter med coronakrisen som förevändning. Världen ska återuppbyggas mer jämlik och jämställd.

Regeringen står beredd att göra vad som krävs för att föregå och mildra de negativa effekter som coronakrisen för med sig för kvinnor och flickor. Vi kommer att fortsätta arbeta för att kvinnors och flickors rättigheter stärks och att de respekteras i framtiden, såväl i Sverige som utomlands.

Peter Eriksson, minister för internationellt utvecklingssamarbete
Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation

Debattartikel från Utrikesdepartementet

Ministrar: Globalt samarbete bör stärkas

Publicerad 20 april 2020

Debattartikel av utrikesminister Ann Linde, minister för internationellt utvecklingssamarbete Peter Eriksson och utrikeshandelsminister med ansvar för nordiska frågor Anna Hallberg. Publicerad i Svenska dagbladet den 20 april 2020.

Coronakrisen är inte en tid för mindre samarbete, stängda dörrar eller protektionism. Nu är en tid för mer internationellt samarbete, skriver ministrarna Ann Linde, Peter Eriksson och Anna Hallberg.

Internationellt samarbete behövs i krishantering. Coronavirusets spridning och dess konsekvenser ställer oss alla inför en svår prövning. Världen befinner sig i krishanteringsläge. I land efter land har krispaket lanserats. Gränser har stängts och flyg ställts in. De internationella systemen utmanas. Vi vet att det krävs internationellt samarbete för att besegra coronapandemin och dess konsekvenser. Det internationella arbetet måste också upprätthållas för att skydda demokratiska och fria samhällen och för att säkra handeln och jobb i Sverige.

Den snabba spridningen av coronaviruset visar hur tätt länder är sammanlänkade. Det är inte konstigt att världens länder initialt fokuserat på att hantera den akuta situationen i sina egna länder. Det är varje regerings främsta uppdrag att säkerställa sina medborgares trygghet och välmående. Men virus bryr sig inte om landsgränser. Hur det går i andra länder påverkar oss.

Det finns krafter som vill dra nytta av situationen. I det vakuum som nu breder ut sig när det normala, strukturerade internationella utbytet saktar in

eller pausas ser vi en risk att odemokratiska krafter tar vid. Vissa ser en möjlighet att försvaga internationella samarbeten och rita om den globala spelplanen.

Världen tar inte paus. Vi ska driva på för våra värderingar och intressen – både under och efter coronakrisen. Sverige fortsätter att driva på för säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter, vi kommer fortsätta att ge 1 procent av vårt BNI till utvecklingsbistånd och vi kommer ligga i framkant för fri, rättvis och hållbar handel. Pandemin ställer många frågor på sin spets, förstärker konflikter och skapar ytterligare utmaningar.

Demokrati och kvinnors mänskliga rättigheter ska skyddas. För att hantera den akuta situationen har många länder genomfört drakoniska åtgärder. I vissa fall används pandemibekämpningen som svepskäl för att tysta politisk opposition, journalister, civilsamhället och människorättsförsvarare. Därför är vår demokratisatsning, drive for democracy, ännu viktigare än tidigare. Vi har tagit initiativ till att samla höga företrädare för FN, EU, Europarådet och OSSE för att bidra till att försvara demokratiska principer och mänskliga rättigheter i detta nya läge. Våra ambassader har uppdrag att följa den demokratiska utvecklingen med anledning av corona.

Det krävs internationellt samarbete mot desinformation. Vi samarbetar inom EU för att stärka arbetet mot desinformation – och vi har stärkt arbetet för att hantera coronarelaterade frågor. Svenska institutet och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap arbetar för att möta felaktig information om vårt arbete med pandemin.

Säkerhetsläget i världen påverkas av pandemin. Det behövs ett världsomspännande vapenstillestånd för att fokusera på att hantera pandemin. Sverige stöttar därför FN:s generalsekreterare Antonio Guterres i arbetet för att få till ett globalt vapenstillestånd. Vi arbetar aktivt med bland annat parterna i Jemenkonflikten för att försöka bidra till att FN:s uppmaning efterlevs, vilket nu ser ut att vara fallet. De säkerhetspolitiska riskerna under pandemin måste tas på allvar och vi samarbetar nära med andra för att motverka ökade hot.

Pandemin kommer att drabba fattiga länder och de mest utsatta. Sverige har redan skjutit till 40 miljoner kronor till WHO:s krisfond och 100 miljoner till FN:s stora humanitära krispaket riktat till världens mest utsatta länder. Detta är avgörande för att ha möjlighet att hantera konsekvenserna genom en snabb och koordinerad internationell respons. I EU har vi också arbetat för att öka stödet till våra grannländer i EU:s östliga partnerskap och att EU ska

samordna respons till Afrikas hantering av pandemin. Sveriges ger stöd till vaccinalliansen GAVI, för att säkerställa att nya vacciner kommer hela världen till del. Vi ser nu över hur det svenska biståndet kan öka insatserna i kampen mot coronaviruset.

En halv miljard människor riskerar att tryckas tillbaka in i fattigdom som en konsekvens av pandemin enligt en rapport från Oxfam. Vi måste se till att ekonomiska stödpaket kommer alla till del och att vi långsiktigt bygger en mer hållbar och jämlik ekonomi. Regeringens arbete med Global Deal, internationellt bistånd och förbättrade förutsättningar för fackligt arbete runt om i världen blir ännu viktigare.

Samarbete behövs för att hjälpa dem som fastnat utomlands. Många svenskar har lyckats ta sig hem på egen hand, vilket visar att det personliga ansvaret resenärer behöver ta också fungerar. I lägen där det inte varit möjligt har över 4 900 personer hittills kunnat resa hem tack vare utrikesdepartementets samarbete med andra länder, flygbolag och researrangörer. Det täta samarbetet mellan de nordiska utrikesministrarna innebär att vi hjälps åt med att hämta hem nordbor runt om i världen. Vi samarbetar också inom EU för att hjälpa varandras medborgare att återvända hem.

EU ska vara en stark global aktör. Med internationell oro behöver EU ta en ledande roll för att driva på internationellt arbete. Sverige stöttar EU:s höga representant för utrikesfrågor Josep Borell. Genom att agera samlat och gemensamt kan EU göra stor skillnad.

Handeln behöver fungera även i akuta situationer. Vi kan omöjligtvis producera alla sjukvårdsprodukter och mediciner här i Sverige. För att säkra hälsa och arbetstillfällen arbetar Sverige hårt för att både EU:s inre marknad och världshandeln ska fungera även under hanteringen av coronaepidemin. För att öka utbudet av viktiga varor har Sverige drivit igenom förslaget om att avskaffa EU:s tullar på medicinsk utrustning.

Nordensamarbetet bör stärkas. När varje land nu fattar beslut för att skydda sin befolkning hanterar vi utmaningarna genom nära dialog – och vi bidrar till att minimera de negativa effekterna för varandra och våra medborgare som bor längs gränserna. Det nordiska samarbetet spelar en stor roll i den akuta situationen vi är i – och kommer vara avgörande för vårt långsiktiga arbete för att hantera konsekvenserna av pandemin.

Coronaviruset ställer oss inför nya stora utmaningar. Vi genomgår nu något som vi aldrig tidigare upplevt i modern tid. Vår starka övertygelse är att det

svenska internationella engagemanget är både viktigt för att lösa den akuta situationen med corona – och för att bidra till säkerhet, hållbarhet och välfärd. Det är inte en tid för mindre samarbete, stängda dörrar eller protektionism. Nu är en tid för mer internationellt samarbete.

Ann Linde, utrikesminister

Peter Eriksson, minister för internationellt utvecklingssamarbete

Anna Hallberg, utrikeshandelsminister med ansvar för nordiska frågor

Debattartikel från Utrikesdepartementet

Vi tar kampen för kvinnors rättigheter

Publicerad 10 november 2019

Vi är djupt oroade över att rätten att fatta välgrundade beslut om den egna kroppen är hotad i många länder. Våra regeringar är fortsatt fast beslutna att arbeta tillsammans för kvinnors rättigheter, skriver minister för internationellt utvecklingssamarbete Peter Eriksson tillsammans med sina nordiska kollegor i en gemensam debattartikel, publicerad på SvD.se den 10 november 2019.

Nordens välstånd och höga levnadsstandard grundar sig inte bara på vårt jord- och skogsbruk, på teknik eller på den rikliga förekomsten av naturresurser som fisk och olja. I Norden har kvinnor i årtionden åtnjutit lika rättigheter, kostnadsfri utbildning och tillgång till preventivmedel och säkra och lagliga aborter. Här finns offentlig barnomsorg till överkomlig kostnad, väl tilltagen föräldraledighet och regelverk som gör det möjligt att förena föräldraskap och yrkesliv. Främjandet av kvinnors rättigheter och egenmakt har varit helt väsentligt för utvecklingen av våra samhällen och gjort det möjligt för hela befolkningen att delta i arbetslivet och bygga upp vårt ekonomiska välstånd.

Det är väl känt vilka fördelar jämställdhet har för samhället och ekonomin. Trots det saknar mer än 200 miljoner kvinnor i världen tillgång till moderna preventivmedel och riskerar därmed att bli oplanerat gravida. Varje dag gifts närmare 33 000 flickor bort och varje dag dör 830 kvinnor i samband med komplikationer under graviditeten eller vid förlossning eller av osäker abort.

I många länder är rätten att bestämma över sin egen kropp fortfarande

omstridd, trots att internationell enighet nåddes om den principen för 25 år sedan. År 1994 enades 179 regeringar vid den internationella befolknings- och utvecklingskonferensen (ICPD) i Kairo om att alla personer – unga som vuxna, gifta som ogifta – ska kunna bestämma om och när de vill bilda familj. Denna samsyn var banbrytande. Den satte mänskliga rättigheter och jämställdhet i centrum för hållbar utveckling, av en värld som stod enad i frågan.

Världssamfundet kommer inom kort att samlas på nytt, i Nairobi, för att uppmärksamma att det gått 25 år sedan ICPD och för att försöka slutföra det arbete som påbörjades i Kairo. Kenya, Danmark och FN:s befolkningsfond (UNFPA) står värd för toppmötet, som samlar statschefer, ministrar, offentliga tjänstemän, företrädare för det civila samhället, den privata sektorn och den akademiska världen samt unga för diskussioner om hur man ska gå vidare med arbetet.

Vi är djupt oroade över att rätten att fatta välgrundade beslut om den egna kroppen är hotad i många länder. Det finns ett starkt motstånd mot sex- och samlevnadsundervisning, mot rätten till säkra och lagliga aborter och mot lika rättigheter för hbtq-personer. Våra regeringar är fortsatt fast beslutna att arbeta tillsammans med det växande antalet förkämpar för dessa rättigheter för att driva på i de här frågorna.

Föreställ er istället en värld där de här frågorna inte är omstridda längre och där vi i stället kunde fokusera på det som står att vinna om allas rätt att bestämma över sin kropp förverkligas helt och fullt.

- Då skulle vi varje år undvika 67 miljoner oplanerade graviditeter i utvecklingsländer förutsatt att moderna preventivmedel var tillgängliga för kvinnor och unga.
- Då skulle vi få ett slut på barnäktenskap och ge unga möjlighet att, tack vare en fullgod sex- och samlevnadsundervisning, fatta välgrundade beslut om sin kropp och sitt liv och få möjlighet att utveckla hela sin potential.
- Då skulle vi se till att flickor får lika möjligheter till en slutförd utbildning, att flickor får meningsfull och betald sysselsättning och att flickor och pojkar deltar i samhället på lika villkor.

Det är den värld vi vill se.

Att kvinnor och unga får inflytande över sin egen situation är inte bara ett

viktigt mål i sig utan en nödvändig förutsättning för att nå målen för hållbar utveckling.

Vi – Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige – kommer att fortsätta att med kraft stödja, både politiskt och ekonomiskt, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla.

Vi kan inte finna oss i att kvinnor fortfarande dör i samband med förlossning, att barn fortfarande tvingas gifta sig, att miljontals kvinnor och flickor fortfarande fruktar oavsiktliga graviditeter.

Vi reser till Nairobi med en klar föresats: att slutföra jobbet.

Peter Eriksson
Sveriges minister för internationellt utvecklingssamarbete

Rasmus Prehn
Danmarks minister för utvecklingssamarbete

Ville Skinnari
Finlands utvecklings- och utrikeshandelsminister

Guðlaugur Þór Þórðarson
Islands utrikesminister

Dag-Inge Ulstein
Norges utvecklingsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Näringsdepartementet, Socialdepartementet,
Utbildningsdepartementet, Utrikesdepartementet

Vi behöver agera brett, snabbt och kraftfullt

Publicerad 21 maj 2019

Socialminister Lena Hallengren, minister för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans, landsbygdsminister Jennie Nilsson och biståndsminister Peter Eriksson, debattartikel, Dagens Medicin, den 20 maj 2019. I dag representerar socialminister Lena Hallengren (S) Sverige vid WHO:s världshälsoförsamling i Genève. I samband med det lämnar regeringen flera besked om arbetet mot antibiotikaresistens, skriver fyra ministrar.

Alexander Fleming fick Nobelpriset 1945 för sin upptäckt av penicillinet, som tillsammans med andra antibiotika har räddat miljontals liv.

I sin Nobelföreläsning varnade Fleming samtidigt för att bakterier kunde utveckla resistens. Ändå används mycket antibiotika alldeles för lättvindigt. Stora medicinska framsteg riskerar därför att gå om intet. Redan i dag avlider 33 000 människor per år i Europa på grund av resistent bakterier.

Vi behöver agera brett, snabbt och kraftfullt. I Sveriges strategi mot antibiotikaresistens är hälso- och sjukvården, djurnäringen, jordbruket, miljösektorn, biståndet och forskningen självskrivna aktörer.

Men bara tillsammans kan vi mota utvecklingen. I dag representerar socialminister Lena Hallengren (S) Sverige vid världshälsoorganisationen WHO:s världshälsoförsamling, WHA, i Genève i Schweiz. I samband med det kan regeringen lämna följande besked:

1. På plats i Genève kommer Sverige tillsammans med Storbritannien att leda ett möte med hälsoministrar från flera länder, däribland Kina, USA, Japan, Zambia, Nederländerna och Norge för att lyfta kampen mot antibiotikaresistensen.

2. Sverige kommer att ställa sig bakom den resolution om antibiotikaresistens som presenteras under WHA. Den 29 april kom den FN-utsedda samordningsgruppen IACG med rekommendationer om hur antibiotikaresistensen ska bekämpas globalt. IACG föreslår bland annat att det bildas en evidenspanel med FN:s klimatpanel som förlaga. Sverige har stöttat IACG:s arbete och vi driver på för att gruppens rapport ska leda till konkreta åtgärder.

3. Sverige är det land i EU som använder minst antibiotika, både till djur och människor, men vi ska göra ännu mer på hemmaplan. Nyligen beslöt regeringen att stödet till Strama höjs till 2,5 miljoner kronor. Tack vare Stramas och andras arbete har Sverige nästan halverat antibiotikaförskrivningen sedan 1990-talet. Vi närmar oss stadigt målet om max 250 recept per 1 000 invånare och år. Det arbetet måste fortsätta med oförminskad styrka.

4. Vi stärker stödet till omvärlden. Under 2019 till 2022 delfinansierar Sida det unika arbete som nätverket React gör för att stödja låginkomstländers kamp mot antibiotikaresistens med 72 miljoner kronor.

5. I Januariavtalet har vi slagit fast att Sverige ska arbeta internationellt för att minska användningen av antibiotika i djurhållningen. Sverige var det första landet i världen som förbjöd användning av antibiotika som tillväxtfrämjare till friska djur. Vi var delaktiga i att samma förbud infördes i hela EU 2006, och till att EU i januari i år skärpte reglerna ytterligare för antibiotikaanvändning till djur. Vi ska dela med oss av vår kunskap och erfarenhet.

6. Regeringen prioriterar forskning om antibiotikaresistens. Sverige är ledande i ett internationellt forskningssamarbete, JPIAMR, som har sitt sekretariat vid svenska Vetenskapsrådet. Sida går in med upp till 35 miljoner kronor 2020 till 2022. I regeringens senaste forskningsproposition aviserades ett tioårigt nationellt forskningsprogram inom området. Regeringen har gett flera myndigheter uppdrag i syfte att främja utveckling av nya antibiotika.

7. Vi fördjupar kunskapen om läkemedel, däribland antibiotika, i miljön. På regeringens uppdrag etablerar nu Läkemedelsverket ett kunskapscentrum om

detta.

Den uppmärksamhet som frågan nu får globalt måste tas tillvara. Vi har allt att vinna, räknat i såväl liv som hälsa och pengar. OECD uppskattar att antibiotikaresistensen kommer att kosta EU och EEA-länderna 1,1 miljarder euro per år fram till 2050.

Alla världens länder, FN och EU med flera institutioner behöver öka sitt engagemang. Sverige ska ta en ledande roll. Regeringen kommer konsekvent att verka här hemma och globalt för värna en av medicinens största framgångar – antibiotika.

Regeringskansliet

Debattartikel från Utrikesdepartementet

Debattartikel av Peter Eriksson, minister för internationellt utvecklingssamarbete

Publicerad 26 mars 2019

Debattartikel av Peter Eriksson, minister för internationellt utvecklingssamarbete i tidningen Dagens Nyheter med anledning av regeringens ökade stöd till länderna i Östeuropa, västra Balkan och Turkiet. Publicerad 17 mars 2018.

Demokratien i världen är på tillbakagång. Det bor i dag fler människor i länder med auktoritära tendenser än i länder som gör demokratiska framsteg. Demokratiska processer undergrävs. Rättsstatens principer ställs på undantag.

Sveriges mål med biståndspolitiken är att skapa bättre förutsättningar för människor som lever i fattigdom och förtryck. När andra länder drar ner sitt stöd fortsätter Sverige att avsätta en procent av bni till biståndet. Fokusområden är förutom demokrati och mänskliga rättigheter även konfliktförebyggande, klimat, miljö och jämställdhet. Vi ska därför öka vårt demokratibistånd och stå upp för demokratins försvarare och institutioner. Det handlar om att ge stöd och näring överallt där demokratien kan växa och vara kritiska när den utarmas.

Demokratien är precis som klimatet en ödesfråga för vår tid. Vi har ingen tid att förlora. Vi måste hjälpas åt länder emellan att nå hållbarhetsmålen och uppfylla Parisavtalet. Vi måste på samma sätt hjälpas åt att säkerställa att demokratien utvecklas och att människors tilltro och tillit till det demokratiska systemet växer sig starkare än populism och tilltron till auktoritära strömningar.

I nästa vecka genomför jag min första bilaterala resa, som minister för utvecklingssamarbete, till Georgien och Armenien. Två små och utsatta men också hoppningivande länder i södra Kaukasus, i EU:s östra grannskap. Två länder där många människor fortfarande lever i fattigdom, framförallt på landsbygden, men som har stora möjligheter till utveckling. Sverige har under lång tid gett politiskt och ekonomiskt stöd till länderna i vårt östra grannskap; mitt besked när jag nu besöker två av dessa länder är att regeringen ökar engagemanget ytterligare, inklusive i form av utvidgat stöd till Armenien.

Genom vår regionala strategi för reformsamarbete med Östeuropa ger Sverige i dag årligen cirka 210 miljoner kronor till Ukraina och cirka 115–120 miljoner kronor vardera till Moldavien, Georgien och Vitryssland.

En av huvudmålsättningarna med det svenska engagemanget i regionen är stöd till stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och mer utvecklade rättsstat. Det handlar också om förbättrad ekonomisk utveckling, närmandet till EU samt förbättrad miljö och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar. Vi jobbar tillsammans med civilsamhället och offentliga institutioner.

Regeringen avser därför att omfördela medel inom budgeten och på så sätt öka det sammanlagda stödet till länderna i Östeuropa, västra Balkan och Turkiet med 250 miljoner kronor redan under 2019, varav 150 miljoner öronmärks för en satsning på demokrati. Mot bakgrund av den positiva utveckling som skett i Armenien det senaste året avser vi att även öppna ett bilateralt biståndsfönster i år.

I år är det tio år sedan det Östliga partnerskapet mellan EU och sex östeuropeiska länder bildades genom ett initiativ från Sverige och Polen. Detta viktiga samarbete har gett många positiva resultat men vi kan fortfarande göra mer. Varje land har sina särskilda utmaningar och förutsättningar men det finns också gemensamma regionala möjligheter till utveckling. Den nuvarande strategin för det svenska reformsamarbetet till Östeuropa gäller åren 2014 till 2020 och inom kort kommer regeringen att se över hur detta samarbete ska utvecklas kommande år.

Några områden inom demokratibiståndet kan vi redan nu se att de kommer vara prioriterade:

1. Arbetet mot korruption måste stärkas. Vi ska fortsätta bidra till fungerande institutioner och därmed förutsättningar för ekonomisk och politisk utveckling.

Arbetet mot korruption och för rättsstatens principer är grundläggande när vi talar om att bygga tilltro till demokratiska institutioner. Speciellt viktiga är reformerna av rättskedjan. Men det handlar likväl i grunden om fattigdomsbekämpning. Ett samhälle präglad av korruption blir ineffektivt och levererar inte de nödvändiga samhällstjänster som behövs för att möjliggöra en positiv utveckling.

2. Arbetet för mänskliga rättigheter ska stärkas ytterligare. Medborgerliga fri- och rättigheter utgör grunden i ett demokratiskt samhälle. Sverige har i samtliga samarbetsländer ett starkt fokus på jämställdhet, mänskliga rättigheter och icke-diskriminering inklusive ett dedikerat arbete mot våld mot kvinnor.

Stödet till statliga institutioner måste kompletteras med stöd för civilsamhällesorganisationer i regionen. Tyvärr är hot och våld mot kvinnorrättsorganisationer liksom hbtq-organisationer utbredd. Sverige tar alltid upp dessa viktiga frågor i samtal med representanter från regeringar i våra samarbetsländer. Detta för att bidra till att utveckla ett pluralistiskt civilsamhälle.

3. Stödet till oberoende och fria medier kommer att stärkas ytterligare. Propaganda och desinformation, ofta med Ryssland som avsändare, riskerar att underminera den politiska utvecklingen i flera länder i vår närhet. Det är viktigt att deras invånare har tillgång till fri och oberoende journalistik. Vi behöver agera effektivt för att avslöja och bemöta desinformation, både i Sverige, inom EU och i våra östra grannländer.

I flera länder kontrolleras samtliga större tv-kanaler och tidningar av oligarker med en egen ekonomisk och politisk agenda. Vårt svar måste vara att stödja oberoende och undersökande journalistik och på så vis bidra till ett mer pluralistiskt medielandskap.

För att länderna i regionen ska fortsätta att utvecklas mot stabila demokratier måste vi erkänna att säkerhetsläget är svårt. Säkerheten påverkas sedan tidigare av såväl pågående som frysta konflikter i regionen samt av ett destruktivt agerande från framförallt Ryssland. Fortsatta reformer, i synnerhet inom rättsstatsområdet och genom bekämpning av korruption, utgör det mest effektiva motmedlet mot ryska destabiliseringsförsök. Sveriges omfattande reformstöd är således ett viktigt bidrag till att stärka ländernas demokratiska motståndskraft.

Trots utmaningarna görs framsteg på flera håll i dessa länder. EU-närmandet

har spelat en avgörande roll för reformarbetet och den demokratiska utvecklingen; positiva reformresultat har belönats med närmare EU-samarbete. Ukraina, Georgien och Moldavien har ingått så kallade associeringsavtal med EU, inklusive långtgående frihandelsavtal. Dessa tre länder har också uppnått kraven för, och beviljats visumfrihet med EU.

Georgien har, trots komplex säkerhetspolitisk situation, fortsatt sin utveckling i demokratisk riktning. Vi har sett demokratiska maktskiften och val där diskussionerna gått höga och oron ibland varit påtaglig för vilka förändringar som ska ske men där mycket av det som vunnits i form av till exempel minskad korruption i vardagslivet, ändå befasts. I Armenien har en aktiv demokratiseringsprocess inletts efter ”sammetsrevolutionen” och maktskiftet 2018.

Det finns nu en stark politisk vilja att genomföra nödvändiga reformer och stärka demokrati, samt yttrandefrihet och andra fri- och rättigheter. Det faktum att andelen kvinnor ökat i det nyvalda parlamentet är ett av många exempel på den progressiva förändringskraft som råder i landet. Det är därför rätt tillfälle för Sverige att öka stödet och bidra till en positiv utveckling i Armenien.

Regeringen förstärker nu sitt utvecklingssamarbete med Östeuropa. En demokratioffensiv med stor möjlighet att göra skillnad och skapa bättre förutsättningar för positiv utveckling i regionen och i hela Europa.

Debattartikel från Justitiedepartementet, Näringsdepartementet

Fler ska ha möjlighet att efterfråga privata och allmännyttiga hyresrätter

Publicerad 15 juni 2017

Aftonbladet, 14 juni 2017

Hyresrätten är för många människor en attraktiv och flexibel boendeform som ger stor frihet att välja var man vill bo. Men det finns en stor grupp människor som har svårt att ta sig in på hyresmarknaden. Även om man har många års kötid så kan låg inkomst eller försörjningsstöd innebära att man inte godkänns som hyresgäst. Inkomstkrav på tre gånger hyran (eller mer) är inte ovanligt hos hyresvärdar. Hyresvärderna ska kunna känna sig trygga i att hyran blir betald, men det blir problematiskt när allmännyttan och privata hyresvärdar ställer krav som i onödan utestänger människor från möjligheten att hyra en bostad.

Det är stor variation på de krav som hyresvärdar ställer på sina blivande hyresgäster. En del sätter till exempel inkomstkrav, en del accepterar försörjningsstöd och bidrag som inkomst medan andra inte gör det. Det är upp till ägaren och hyresvärderna att utforma vad som ska gälla i deras kommun eller i just deras verksamhet.

Boverket uppskattar att ungefär 14 procent av befolkningen inte skulle klara ett inkomstkrav på tre gånger hyran om de försökte flytta till hyresrätt. Ungefär 1,3 miljoner personer i Sverige betalar mer än 30 procent av sin disponibla inkomst för sin bostad. Framför allt handlar det om stora barnfamiljer, ensamstående med barn och pensionärer i hyresrätt.

Flera bostadsbolag runt om i Sverige ser redan nu över sina krav. Stockholms stads bostadsbolag är ett exempel där inkomstkraven ändrats till att man ska ha existensminimum kvar när hyran är betald. Enligt tidningen Hem & Hyra

fördubblades antalet lägenheter som hyresgäster med låga inkomster kunde godkännas för. Även i Göteborg, Malmö och Västerås har de allmännyttiga bostadsbolagen sett över sina hyreskrav och gjort dessa mer flexibla.

Vi vill att hyresmarknaden ska vara öppen, transparent och tillgänglig för fler. Därför har vi bildat en grupp med representanter från regeringen, allmännyttiga och privata fastighetsägare för att undersöka möjligheten att ta fram en modell för mer flexibla krav på nya hyresgäster som SABO och Fastighetsägarna kan förmedla till landets hyresvärdar. Målet är att skapa ett konkret verktyg för hyresvärdarna som samtidigt kan öppna upp hyresmarknaden för fler. Regeringen kommer vara med och bidra i utformningen av detta, bland annat genom ett uppdrag till Boverket att genomföra en kartläggning av krav och villkor, och vid behov lämna förslag på åtgärder.

Vi är överens om några gemensamma utgångspunkter:

1. Människor ska inte stängas ute i onödan. Hyresvärderna har självklart rätt att få hyresbetalningarna att fungera, men kraven på hyresgästerna ska motsvara hyresvärdarnas faktiska risk.
2. Vi vill arbeta med frivillighet och ambitionen är att undvika reglering.
3. Modellen ska bygga på kunskaper om vad som har mest betydelse för att hyran betalas i tid. Krav som inte på ett effektivt sätt bidrar till att säkerställa att hyresvärderna får betalt bör undvikas.
4. I bedömningen av en hyresgästs ekonomi bör den samlade inkomsten, inklusive försörjningsstöd, bostadsbidrag, barnbidrag och underhållsstöd räknas in.

Bostadsbyggandet är uppe på rekordnivåer och en stor andel av bostäderna som byggs är hyresrätter. Hyrorna i nyproduktion är generellt sett högre och orimliga inkomstkrav ska inte hindra människor från att efterfråga dessa. Många hyresvärdar, både kommunala och privata, har lättat på hyreskraven på senare tid. Vår ambition är att fortsätta och intensifiera det arbetet. Vårt mål är att fler ska ha möjlighet att efterfråga privata och allmännyttiga hyresrätter. De krav som ställs bör vara likvärdiga mellan de allmännyttiga och privata värdarna i kommunen, de ska vara väl underbyggda och utvärderas kontinuerligt.

Peter Eriksson, bostads- och digitaliseringsminister (MP)

Morgan Johansson, justitieminister (S)
Reinhold Lennebo, VD Fastighetsägarna
Anders Nordstrand, VD SABO

Debattartikel från Näringsdepartementet

"Utan digitalt ledarskap är Europa chanslöst"

Publicerad 23 mars 2017

Debattartikel av Peter Eriksson i Dagens Industri den 23 mars. I dag torsdag startar 60-årsfirandet av undertecknandet av Romfördraget. Det inleds med en digital dag i Rom där jag representerar regeringen på en ministerkonferens om digitalisering i Europa, arrangerad av bland annat EU-kommissionen.

Europa är i förändring genom att ett av EU:s största medlemsländer förväntas inleda utträdesprocess. Samtidigt stället digitaliseringen nya krav på politiker och regeringar att vara allt mer snabbfotade. Det innebär att Sverige behöver agera både genom att stå upp för fri handel och öppenhet men även genom att behålla en hög ambition och tilltro till teknikutveckling.

När Storbritannien är på väg ut ur EU behöver vi ta ett tydligare ledarskap för digitaliseringen av Europa. Inom många områden är vi ett föregångsland. Detta gäller inte minst infrastrukturen för snabbt bredband. Enligt en rapport från Akamai har Sverige snabbast bredband i hela EU och tredje snabbast i världen. Vi har nyligen fastställt en bredbandsstrategi med målet att hela Sverige bör ha tillgång till snabbt bredband senast 2025, varav 98 procent bör ha tillgång till minst 1 Gbit. Det är första gången som Sverige får en strategi som inkluderar hela befolkningen och de ambitiösa målen ska säkra att vi även i framtiden behåller en position i utvecklingens framkant.

Men för att digitaliseringen ska få genomslag i hela unionen och skalfördelar kunna utnyttjas krävs det att alla medlemsländer är med. Jag kommer agera för att bygga nya allianser och driva på EU-arbetet i en riktning för att EU och dess medlemsstater genom stärkt konkurrenskraft ska kunna säkra välfärd och livskvalitet för sina invånare.

Diskussionerna på ministermötet idag kommer att handla om högpresterande datorer, uppkopplade och självkörande fordon, digitalisering av industrin samt digitaliseringens påverkan på jobb och utbildning. För att bättre utnyttja digitaliseringen för att stärka EU:s konkurrenskraft och möta de samhälleliga utmaningar som digitaliseringen för med sig kommer jag tillsammans med mina ministerkollegor under mötet att lansera två gemensamma initiativ:

1. En avsiktsförklaring om att fortsatt verka för gemensam gränsöverskridande utveckling och stöd för uppkopplade automatiserad fordon.
2. En europeisk plattform för att underlätta nationella initiativ för digitalisering av industrin. Initiativet kommer att spela en viktig roll i digitaliseringen av industrin över hela Europa och möjliggöra att erfarenheter kan delas, att samverkan och gemensamma investeringar kan triggas, gemensamma rättsliga problem utredas och resurser för stärkt utbildning av arbetskraft ytterligare utväxlas.

Digitaliseringen av Europa är en ödesfråga för vår konkurrenskraft. Konkurrensen från både Asien och Nordamerika är stenhård. Europa behöver växla upp. En fullt fungerande digital inre marknad har potential att bidra med 415 miljarder euro per år till EU:s ekonomi och skapa hundratusentals nya jobb. I syfte att uppnå detta presenterade kommissionen 2015 den digitala inre marknadsstrategin.

Ett av initiativen i strategin är att Europa ska bli ett gigabitsamhälle, vilket innebär att hela EU ska ha mycket snabbt bredband och bra 5g-täckning. Ett av de strategiska målen för 2025 är att alla europeiska hushåll ska ha tillgång till internet med en hastighet på minst 100 Mbit/s, uppgraderingsbar till gigabithastighet. Ett annat viktigt initiativ i strategin är översynen av telekompaketet, där ett viktigt mål är att stärka konkurrensen på telekommarknaden.

Väl genomförd skulle den digitala inre marknadsstrategin kunna innebära att Europa kan matcha konkurrensen från andra delar av världen. Det skulle även bidra till en ökad livskvalitet för EU:s invånare. EU-kommissionen verkar ha förstått vilka utmaningar Europa står inför. Även Europaparlamentet är ambitiöst och driver ofta en progressiv linje i digitaliseringsfrågorna. Men bland EU:s medlemsländer finns det flera som bromsar och ifrågasätter omställningen.

Nu när Storbritannien startar sin utträdesprocess blir detta extra allvarligt. Därmed föreligger en stor risk för att de krafter inom ministerrådet som stödjer viktiga svenska ingångsvärden som öppenhet, konkurrens, regellättnader och innovation försvagas. En effekt är därför att Sverige bör ta ett större ansvar och göra vad vi kan för att leda och driva på i omställningen för modernisering och ökad konkurrenskraft.

Peter Eriksson, digitaliseringsminister